

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio VI. De Iudice criminis usuræ, & probatione eiusdem, ac pœnis
usurariorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

Etiam deducat. De hac autem usura mentali quaeritur primò, quænam intentio aut spes lucri accipiendi ex mutuo supra sortem constituat eam, & secundò quaeritur, an sit ex tali usura restituendi obligatio. Primo quaeritur, non esse quidem usurarium sperare, & intendere ex mutuo lucrum, ex benevolentia, gratitudine, ac liberalitate mutuatarii obtinendum, quamvis hoc lucrum taliter obtinendum, sit principalis finis mutui, modò absit pactum externum hujus lucri ex justitia solvendi; cum in tali casu nulla appareat ex parte mutuantis iniustitia, quæ usuram constituit; usura tamen committitur, si mutuum detur, cum ea intentione sine pacto quidem externo, in animo tamen habitâ, ut lucrum obtineatur à mutuatario vi mutui, non ex illius liberalitate, & gratitudine, sed ex justitia, ut pretium & incompenſatio dati mutui, quia in tali casu, ex parte mutuantis apparet iniusta intentio, pretium sive lucrum supra sortem ex obligatione iustitiæ intendens, ubi nihil pretio æstimabile datur, & de hoc casu procedit secunda quaestio, an scilicet ex tali usura mentali oriatur obligatio restituendi acceptas usuras? cui quaeritur, affirmative, juxta *c. consul. 10. h. t. si mutuatarius*, aliunde sciens ex signis, vel ex indole mutuantis, nullum facile mutuum eum dare, nisi lucrum supra sortem illi numeretur, lucrum hoc non intendit illi donare gratis, sed ut debitum dedit; ex vi mutui; neque enim in tali casu suas fecit mutuans usuras tales, sed illæ sunt mutuatarii, indebitum solventis. Quæ restitutionis obligatio in eo casu usuræ mentalis etiam locum habet,

si dubitet mutuans, quo animo dedit mutuatarius id, quod supra sortem dedit, utrum scilicet dederit ut mutui pretium, vel ut gratuitum donum, sicut enim qui dubiâ fide rem possidere incipit, rem illam retinere non potest, sic nec mutuans talis usuras, quas dubia mente recipit, ita tamen ut in tali casu, si bona fide capta fuit talis supra sortem dati possessio, etiam si postea dubium superveniat, quod attendendo etiam varias circumstantias resolveri non potest, retinere, & consumere tales usuras possit.

SECTIO VI.

De Iudice criminis usurae,
& probatione eiusdem, ac pænis usurariorum.

§. I.

Quis sit Iudex competens in crimine usurae, & quomodo probetur quis esse usurarius manifestus?

Usuræ crimen mixti fori est, & potest de ea, sive iuris sive facti quaestio est, cognoscere tam Ecclesiasticus quam secularis Iudex inter laicos sibi subditos, cum hoc crimen non habeat majorem spiritualitatem, quam crimen adulterii, furti, & similia delicta contra iustitiam, debet tamen etiam Iudex secularis in hoc crimine iudicando procedere juxta jus Canonicum, quod in multis jus Civile correxit. Manifesti autem usurarii dicuntur illi, qui manifestè tales

tales sunt facti, vel iure, ita ut per facti evidentiam constet, palam usuras exigendo, usurarios illos esse, vel per iudicis sententiam, aut factam in iudicio confessionem, quæ iuris evidentia est, de crimine usuræ confessi vel condemnati sunt, vel per legitimos testes de visu, aut de fama & opinione communi deponentes, per coniecturas alias aut iudicia aperta ac gravia, ex libris rationum v. g. petita, quod soleat merces supra iustum pretium vendere ob dilatam solutionem, vel quod res emat, cum pacto de retrovendendo, quando majus eorum pretium erit, vel quod fructibus sibi re-

servatis iustè vendere talia possit deponi
bentur usurarii.

§. II.

De penis iure statutis in usurariis manifestis.

Multe sunt pæne in iuribus statutæ in usurarios manifestos quia tamen nemo vult hoc vitiosè manifestè laborare, nulla est enim de ferendarum necessitas, præsertim cum multæ pæne hodie sint vitiosæ, ut deatur de his Auctor, Method. h. c. sequenti. §. 3. §. 4.

TITVLVS XX DE CRIMINE FALSI.

§. I.

De Crimine Falsi in genere.

Falsum in genere dici potest immutare veritatem: ad crimen autem Falsi tria requiruntur. Primum ut pervertatur veritas. Secundò ut dolo malo id fiat, sive animo corrumpendæ veritatis, in alterius fraudem. Tertio ut falsitas talis committatur cum notabili damno alterius; sive deinde dicto seu verbo, sive scripto, sive re seu facto (falsam v. g. monetam cudendo, falsa pondera faciendo &c.) sive usu aut potius abusu committatur, falsis probationibus utendo &c. Pœna autem criminis falsi de jure civili hodie arbitraria est, major,

aut minor pro diversitate delicti & circumstantiarum.

§. II.

De Crimine Falsi, quod committitur circa testes.

Crimen falsi à teste committitur, si fallax ille testimonium dicit & dolo malo in iudicio deponit, vel veritatem occultet aut supponat, vel libenter alium ad dicendum falsum testimonium, prout ex c. Falsitas a. h. monuit, prout ex c. Falsitas a. h. parat. & quamvis de iure civili pœna sic talis testis falsum deponens quæ est alterius falsitatis, de iure canonico Clericus falsum deponens officio deponitur, & alia pœna Canonica.